



T.C. DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

0907 - BY - 86 - 008 - 013

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

III

BİR EĞİTİM PROBLEMİ OLARAK CİNSİYET EĞİTİMİ

Doç. Dr. ERDOĞAN FIRAT

Her alanda olduğu gibi eğitimde de bir çok problem vardır. Bunlardan bazıları her an varlığını hissettirir ve çareleri konusunda insanları zorlar. Bazı problemler de vardır ki bırakınız çözümleri için çare aranılmasını, açıkça ifade edilmesi hususunda bile insanları âdetâ susturur, konuşmaz. Bu problemler açıkça ortaya konulmadığı için üzerinde fazla düşünülmez ve böylece unutulmuş zannedilir. Bunlar yok farzedilse bile gerçekte bütün etkileriyle hissedilir. ve bazan şuurlu bazan şunsuz olarak insanlarda varlıklarını sürdürürler. Cinsiyet eğitimi konusundaki problem bunlardan birisidir.

Diğer eğitim problemlerinde olduğu gibi cinsiyet eğitimi konusundaki problemin de çeşitli boyutları vardır: Dinî, ahlâkî, fizyolojik, psikolojik, sosyolojik, kültürel v.b. Bir eğitim sisteminde problemin bu çeşitli boyutları birbirinin içindedir. Ve her boyutun dikkate alınması gerekir. Dinî ve ahlâkî boyutları her problemin değerler açısından fikrî temelini oluşturur. Bu temel üzerine fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik boyutlar yerleştirilerek ve genel prensipler tesbit edilerek detayları ile birlikte sistemin ortaya konulması gerekir.

Cinsiyet meselesinin hemen her toplumda var olan bir husûsîlik vasfı bulunmaktadır. Bu husûsîliğin hem dinî ve buna bağlı olarak hem de ahlâkî bir boyuttan kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca bu, hayvanla insan arasında bu konudaki farkı da meydana getirir. Her insan cinsî hayatının husûsî kalmasını arzu eder, açıklanmasını arzu etmez. Yani normal bir insan kendi cinsî hayatından uluorta bahsetmeyi arzu etmez, bunun husûsî kalmasını ister.

Cinsiyet konusundaki eğitimin problem olmasının sebeplerinden biri ve belki de en önemlisi bu husûsîlik vasfıdır. Husûsî kalması arzu edilen bir konuda eğitim nasıl olacaktır? Husûsîliğinin sınırları tam olarak tesbit edilemediğinden eğitimi konusunda da farklı görüşler ortaya çık-

mıştır. Günümüzde de bu farklı görüşler devam etmektedir. Daha doğru farklı görüşler daima var olmuştur, aralarındaki münakaşalar devam etmiştir ve etmektedir.

Her eğitim sisteminin ortaya konulmasında genel ilkeler tesbit edilirken insana bakış tarzı önemlidir. İnsan doğuştan neler getirebilmektedir ve ona nasıl bir şekil verilmek istenmektedir? Bu konuyu ele alanlar genellikle, onu kendi içinde ve toplum içinde uyumlu, kendine ve topluma yararlı ve mutlu bir fert olarak yetişmesini amaç edinmektedir. Ancak, dünya ülkelerinin eğitim sistemlerine bakıldığında bunların birbirlerinden oldukça farklı oldukları görülmektedir⁽¹⁾ Bunun sebebi insanın değerlendirilmesinde farklı felsefi görüşlerin mevcut olmasıdır. Bunun yanı sıra sosyal yapılarının farklılığı ve buna bağlı olarak değişik değer yargıları da eğitim sistemlerinin farklı olması sonucunu doğurmuştur diyebiliriz. Biz burada bir eğitim felsefesi yapmak niyetinde değiliz. Söylemek istediğimiz husus, her ülkenin sosyal yapısı ve kültürüne göre bir eğitim sisteminin ortaya çıktığıdır. Öyleyse cinsiyet eğitimi konusunu tartışırken ülkemizin cemiyet yapısını ve değerlerini gözden uzak tutamayız. Bununla beraber eğitim söz konusu olunca bu konudaki bilimsel araştırmaları ve sonuçlarını da daima değerlendirmek mecburiyeti vardır.

Konunun fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik boyutları ele alınırken tabiatıyla gelişim yönünden elde edilen bilgi ve sonuçların değerlendirilmesi de gerekmektedir. Cinsî bakımdan insan doğuştan neler getirmektedir ve gelişimi nasıl olmaktadır? İnsanın anatomik ve fizyolojik yapısı ve çeşitli organlarının fonksiyonları konusunda oldukça geniş ve detaylı bilgiler elde edilmiştir. Ancak, fizyolojik fonksiyonlar ile psikolojik durum arasındaki ilgiler henüz net olarak ortaya konulabilmiş değildir. İnsan gelişimini fizik ve sosyal bir çevre içinde sürdürmektedir. Belli bir kişilik yapısı kazanmasında son derece çeşitli faktörlerin etkisi altında bulunmaktadır.

Beden ve ruh gelişiminde, şahsiyetin teşekkülünde cinsî gelişimin önemli bir rolü vardır. Erkek çocuğun erkek, kız çocuğun kadın olarak gelişimini tamamlayıp bu rolleri benimsemesi konusunun fizyolojik ve

(1) Bkz. J. F. Cramer, G. S. Browne, Çağdaş Eğitim, (Çev: A. Ferhan Oğuzkan) İstanbul, 1977;
Joseph A. Lawarys, Fatma Varış, Kenneth Neff, Mukayeseli Eğitim, Ankara, 1979.

BİR EĞİTİM PROBLEMİ OLARAK CİNSİYET EĞİTİMİ

psikolojik yönleri bulunmaktadır. Cinsiyet konusu fizyolojik bakımdan özellikle bazı iç salgı bezlerinin gelişimlerini tamamlayıp fonksiyonlarına başlamasıyla direkt olarak ilgilidir. Bilinmektedir ki cinsiyetle ilgili iç salgı bezlerinin endokrin sistem içinde fonksiyonlarını tam olarak yapar hale gelebilmesi için belli bir sürenin geçmesi gerekmektedir. Bu gelişim bulûğ dönemi öncesinde hızlanmakta ve bu dönem sonunda iç salgı bezlerinin fonksiyonları normal bir seviyeye ulaşmaktadır. Bugün araştırmalarla henüz tam olarak aydınlatılamayan husus doğumdan bulûğ öncesine kadar geçen süre içinde cinsî gelişimin nasıl bir seyir takip ettiğidir.

Öncelikle şunu ifade etmek lâzımdır ki doğumdan itibaren bulûğ dönemi öncesine kadar çocuk cinsiyet bakımından psikolojik ve toplumsal vasıflı bir hazırlık dönemi geçirmektedir. Ancak, bu konuda kesin sonuçmuş gibi kabul edilen ve her bakımdan müphem olan bazı varsayımlar ortaya atılmıştır. Bunlardan en çok sözü edileni bilindiği gibi Freud'un varsayımdır. Freud, Doğumdan itibaren çocukta cinsiyetle ilgili kuvvetli temayüllerin bulunduğunu ileri sürmüştür. Hatta bu temayüllerin ferdin bütün davranışlarını çok kuvvetli olarak etkilediğini iddia etmiştir. Garip olan husus, bu varsayımın bazı psikologlarca tartışmasız olarak kabul edilmesidir. Yine bilindiği gibi Freud bu konuda o kadar ileri gitmiştir ki insandaki bazı karakter özelliklerinin, psikonevrozların, ahlâk, san'at ve dinin bu temayülden kaynaklandığını veya çok sıkı bir surette buna bağlı olduğunu iddia etmiştir. Bu mesnetsiz görüşü aynen kabul etmek ilmî zihniyete ve mantığa hiç bir zaman uygun düşmez. Freud cinsî temayülün etkisini mübâleğalı bir tarzda savunmakla kalmamış gelişmesi konusunda da kesin hükümler ortaya atmıştır. Meselâ, bu temayülün gelişmesinde bazı safhaların bulunduğunu ileri sürmüş, oral devre, anal devre, fallik ve jenital devrelerin geçirildiğini, ödip veya elektra kompleksinin meydana geldiğini iddia etmiş bütün mânevî değerlerin de bu kompleksten kaynaklandığını ileri sürmüştür. Ancak, sözü edilen gelişim safhalarının, ödip veya elektra kompleksinin var olduğunu isbat eden veya destekleyen araştırma sonuçları ortaya konulamamıştır. Buna rağmen bazı gelişim psikolojisi ve Eğitim psikolojisi ile ilgili yazılan eserlerde cinsel gelişim başlığı altında Freud'un görüşleri ele alınmakta ve bu görüşler ilmî sonuçlar gibi kabul edilerek hükümler çıkarılmaktadır.⁽²⁾

(2) Cavit Binbaşıoğlu, *Eğitim Psikolojisi*, Ankara, 1962, s. 119 v.d.
Engin Gençtan, *Psikanaliz ve Sonrası*, İstanbul, 1981, s. 28 v.d.
Feriha Baymur, *Genel Psikoloji*, Ankara, 1973, s. 68.

Bize göre çocuk, doğumdan bulûğ öncesine kadar geçen sürede bir hazırlık dönemi geçirmektedir. Şunu da rahatlıkla iddia edebiliriz ki, çocukta doğumdan itibaren konuşup kendisi ve çevresi ile ilgili konularda sorular sormaya başlayıncaya kadar yani merak ve tecessüs duygusu uyanıncaya kadar cinsiyetle ilgili gözle görülür elle tutulur derecede belirgin bir gelişme görünmemektedir. Biyolojik gelişmesinin sonucu olarak bulûğ öncesindeki değişmeler başlayıncaya kadar da merak ve tecessüs duygusunun etkisiyle fikrî seviyede kalan bir hazırlıktan başka bir durumu da gözlenememektedir. İşte bu hazırlık döneminde her konuda olduğu gibi cinsiyet konusunda da sorduğu sorular ve aldığı cevapları değerlendirmeleri vardır. Çocuk bu dönemde kendi zihni gelişim seviyesinde toplumdaki ve evrendeki yerinin ne olduğunu öğrenmek için sorular sormaktadır. Soruların mâhiyet ve muhtevası hem kendi zihin seviyesine hem de çevre şartlarına bağlıdır.

Probleme eğitim açısından bakacak olursak çocuk, cinsiyet konusunda sorular sormaya başladığı andan itibaren bu konudaki eğitimi de başlamış demektir. Bu sorular çocuk daha okula başlamadan önce ortaya çıktığı için bu konudaki eğitim âilede başlamaktadır. Bugünün çocuğunun daha önceki nesillerden farklı bir durumu vardır. Günümüzde cinsiyetle ilgili konularda çocuğun merakını tahrik eden vasıta ve hadiseler son derece çoktur. Başta televizyon olmak üzere sinema, video, gazete ve dergilerde çocuğun bu konudaki tecessüsünü zamansız ve zararlı bir şekilde uyandıracak pek çok yayın bulunmaktadır. Çocuk, âilesi ile birlikte televizyon başında doğum sahneleri, cinsiyet konusunda merak ve ilgileri uyandıran pek çok sahne seyretmektedir. Bu sebeple daha önceki nesillere nazaran bugünün çocuğunun cinsiyet konusundaki merakı daha erken ve zamansız uyandırılmış olmaktadır. Yani bugünün çocuğu, büyüklerin sandığının aksine bazı konularda erken yaşlarda bazı bilgileri edinmektedir. Ancak şunu tekrar ifade etmek gerekiyor ki, bütün bunlar fikrî muhtevalıdır. Çünkü çocukta biyolojik yönden cinsiyet gelişimini sağlayan iç salgı bezleri henüz fonksiyonlarını kazanmış değildir. O halde bu konudaki eğitimi iki dönemde ele almak mümkündür. Hazırlık için geçen süredeki eğitim ve bulûğdan itibaren yapılacak eğitim.

Hazırlık için geçen sürede âile, yakın çevre ve okulun önemli rolü olduğunu söylemeye gerek yoktur. Çocuğun cinsiyet konusunda sorduğu sorulara muhatap olanlar aile fertleri özellikle annedir. Zihin gelişimini sağlıklı olarak sürdürebilmesi için çocuğun bütün sorularının onun seviyesinde cevaplandırılması gerektiği bilinen bir husustur. Her konuda oldu-

BİR EĞİTİM PROBLEMİ OLARAK CİNSİYET EĞİTİMİ

ğu gibi cinsiyet konusunda da çocuğun sorduğu sorulara tepki göstermek, azarlamak ve susturmaya çalışmak doğru bir davranış olamaz. Üstelik bu tutum çocuğun merakının daha da artmasından başka bir şeye yaramaz. Çocuğun sorularına basit, kısa ve onun seviyesine uygun cevaplar vermek gerekir. Ancak bu, özellikle soruya muhatap olan annelerin göreneklerine ve kültür seviyelerine bağlıdır. Annelerin cevaplamakta zorluk çektikleri sorular genellikle, bebeğin nasıl dünyaya geldiği, kız erkek farklılığı, doğum olayı, bebeğin meydana gelmesinde annenin ve babanın rolleri gibi konulara ait olanlardır. Böyle sorulara verilebilecek makul cevaplar hakkında uzmanların bazı tavsiyeleri bulunmaktadır.⁽³⁾ Yâni önemli olan husus çocuğun cinsiyet konusundaki merakından doğan soruları cevaplandırırken takınılacak tavidir. Eğer bu konuda takınılan tavır diğer konulardakinden farklı olursa onun merakı daha da artacaktır ve bu sorulara kendine göre yetersiz bazı cevaplar aramasına sebep olacaktır. Önemli olan diğer bir husus da bu konunun pis, murdar, utanç verici bir mâhiyeti olduğu intibahı verecek tutum ve tavırlar takınılmaması gerektiğidir. Bununla beraber bu konuda insan ve hayvan arasındaki fark ve insana mahsus olan ölçüsünün çocuğa anlatılması lâzımdır. Aksi takdirde çocuğun suçluluk ve günahkârlık duygularına kapılması ve rûhî çalkantılar içine düşmesi mümkündür.

Cinsiyet konusunun ahlâkî ve dînî boyutlarının bulunduğunu ifade etmiştik. Bu boyutlar âile ve cemiyetin sosyo-kültürel yapısına ve özellikle dînî değerlerine sıkı sıkıya bağlıdır. Burada kendi cemiyetimiz açısından konunun dînî yönüne temas etmek zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Cinsiyet konusunun problem olmasının önemli sebeplerinden birisi de dînî açıdan bunun tam olarak ve açıklıkla ortaya konulmamış olmasıdır. Problem İslâm Dini açısından nasıl ele alınmalıdır? Din alanında söz sahibi olan uzmanlar bu konuyu rahatlıkla gündeme getirip tartışmaktan kaçınmaktadır. Bu yüzden problem gittikçe derinleşmekte ve çıkmaza girmektedir. İslâm dînî açısından kadın ve erkeğin durumu nedir? Kadın - erkek ilişkilerindeki genel prensipler ve değerlendirmeler nelerdir? Bu sorulara verilen cevaplar içinde yaşamakta olduğumuz sosyal ve kültürel şartlarda insanlarımızı acaba tatmin edebiliyor mu? Bu konuda yapılan değerlendirmeleri şöyle özetleyebilir miyiz: Kadın erkeğe nazaran gerek fiziki gerek hissî bakımdan daha zayıftır. Kadın ve erkek arasında belli bir mesafe daima muhafaza edilmelidir. Kadınlar belli bir tarzda

(3) Atalay Yörükoğlu, *Çocuk ve Ruh Sağlığı*, Ankara, 1979, s. 174 v.d.
H. Fikret Kanat, *Ailede Çocuk Terbiyesi*, Ankara, 1946.

örtünmeli ve belli kişilerden başka erkeklerle sosyal ilişkilere girmemelidir. Hatta daha ileriye giderek şöyle diyebilir miyiz: Kadın yakın akrabası olan erkeklerden başkasına görünmemeli, el sıkmamalı, yabancı erkeklerle bir arada hiç bulunmamalı, sesini dahi duyurmamalıdır. Eğer durum böyle ise, erkek ve kadının dinî açıdan birbirlerine bakışı ve değerlendirmeleri hangi zihniyete bağlanabilir? Bir tarafta insandaki cinsiyet dürtüsünün her şeye egemen olduğunu iddia eden Freud'un görüşü, diğer tarafta kadını erkeklerden sadece akrabasına görünmesine cevaz veren bir görüş. Yani kadın imânını ve ahlâkını, erkeklerden uzakta durarak koruyabiliyorsa, erkek de kadın olarak sadece mahrem sayılabilenlerle birarada bulunup diğerlerinden uzakta kalmak mecburiyetinde ise bu durum, cinsiyet güdüsünün her şeye egemen olduğunu savunanlara hak verdirmez mi? Bu durumda eğitimin fonksiyonu ne olacaktır?

Yakın tarihimize kadar bu konunun bugünkü derinliğinde bir problem olmadığı malûmdur. Aile ve cemiyet yapısı bunu kendi şartları içinde çözümlenmiş ve problem bugünkü kadar ciddi boyutlara ulaşmamıştır. Bundan anlaşılabilir ki, problemin derinleşmesine en önemli etkenlerden biri toplum yapısının ve kültürün süratle değişmesidir. O halde bugünün toplum şartları göz önünde bulundurularak problemin dinî boyutunun yeniden ele alınması ve tartışılması gerekmektedir. Aksi takdirde insanlarımız hem müslüman olarak kalmak hem de içinde bulunduğu toplum içinde yaşamak durumunda oldukları için ister istemez uyumsuzluğa düşmek zorunda kalacaklardır. Yani ya suçluluk ve günahkârlık duyguları derinleşen veya dinî değerleri çağdışı bulan fertlerin ortaya çıkması kaçınılmaz olacaktır. İdealizm çağında bulunan genç nesil de çeşitli tesirlerin baskısı altında müdahale etme hevesine kapılacak ve neticede toplum fertleri arasında istenilmeyen sürtüşmeler ve anlaşmazlıklar ortaya çıkabilecektir. Bu durumda problem yine ortada kalacaktır.

Kanaatimizce eğitim çağında olan çocuklara yukarıda da temas etmeye çalıştığımız gibi öncelikle insânî vasıfları kazandırmak gerekmektedir. Bulûğ öncesine kadar geçen sürede çocuğun karşı cinse bir insan olarak bakmasını sağlayacak tedbirler alınmalıdır. Bu dönemde en etkili faktör çevredir. Yani çocuk yetişkinlerin tutum ve davranışlarından her konuda olduğu gibi cinsiyet konusunda da değerlendirmelerde bulunacaktır. Gerek âilede gerek yakın çevre okulda kız ve erkeklerin birbirlerini bir seks nesnesi olarak gördükleri intibamı veren değerlendirmeler çocuk için son derece zararlıdır. Tarih içinde Müslüman-Tük toplumunda bu konuda sağlam bir gelenek meydana gelmiştir. Meselâ, halihazır toplu-

BİR EĞİTİM PROBLEMİ OLARAK CİNSİYET EĞİTİMİ

mumuzun dilinde de yaşayan ve diğer toplumların pek azında veya hiç birinde bulunmayan hitaplar vardır. Bunlar amca, teyze, baci gibi hitaplardır. Bir çocuk akrabası olmayan bir erkeğe amca, bir yabancı kadına teyze diye hitabeder. Bir delikanlı akrabası olmayan akranı bir kıza baci diye hitap eder. Bu da gösteriyor ki toplumumuzda insanlar birbirlerini insan olarak hatta bir yakını olarak değerlendirmeye alışmıştır. Yani seks yönünden değerlendirme çok nadir görülen ve belli şartlarda ortaya çıkan hususlardandır. Cinsiyet eğitiminde öncelikle ele alınacak husus, insanları insan olarak değerlendirme alışkanlığı kazandırmaktır. Aynı zamanda insanla hayvan arasındaki benzerlik ve farklılık konusunda belli değerlendirmeler ve ölçüler kazandırılmalıdır. Bu eğitim âilede anneler ve okulda öğretmenler olmak üzere bütün yetişkinlere düşmektedir.

Bulûğ dönemi öncesinden başlayarak çocuk, fizik ve fizyolojik yönden süratli bir değişme içine girer. Cinsiyetle ilgili bezler fonksiyonlarını yapmaya başlar. Bu süratli değişme kişide rûhî çalkantılara sebep olur. Yani çeşitli değişik durumları çocuk kendisi tam olarak anlayıp yorumlayamaz. Başkalarına da sormaya cesaret edemez. Eğer hazırlık döneminde konu ile ilgili bazı önemli hususlar hakkında bilgi edinmişse bu ani değişmelerden fazla etkilenmez. Aksine bu süratli değişme sürpriz olarak vuku bulmuşsa geçireceği rûhî sarsıntı daha etkili olur.

Bulûğ dönemi ile birlikte karşı cinse ilgisi artan genç, içinde yetiştiği kültür ortamının değerlerine göre kendi tutum ve davranışlarını düzenlemek zorunda kalır. Fizik ve fizyolojik bakımdan meydana gelen gelişmenin şiddetli etkisi ve kendine telkin edilen çeşitli kaide ve değerler arasında bocalar. İşte bu dönemde yeni gencin daha çok yardıma ihtiyacı vardır.

Bu dönemde ilk plânda önemli olabilecek husus, yeni gence şehvet ile sevgi ve aşkın farkını anlatmaktır. Yanlış olarak çoğu zaman cinsî hislerle karşı cinsten birine fazlaca ilgi duymanın sevgi veya aşk olduğu ileri sürülür. Halbuki sadece cinsî hislerle karşı cinsten birine ilgi duymanın adı sevgi veya aşk değil şehvet duygusudur ve hayvandaki durum da bunun aynıdır. Sevgi ve aşkıta cinsî duyguların etkisi olmakla beraber daha çok, güzelliğe ve mükemmelliğe ilgi ve hayranlık gibi yüksek düşünce ve duygular hakimdir. Hatta hiç bir surette cinsî duyguların söz

konusu olmadığı sevgi ve aşklar da vardır ve bunlar sadece insana has-
tır.⁽⁴⁾

Sevgi ve aşk söz konusu olmadan cinsî ihtiyaçların karşılanabilmesin-
de de hayvanla insan arasında büyük farklar vardır. Çocuğa bunlar an-
latılmalıdır. Yani cinsî duygularını kontrol edebilme, ölçülü tutabilme ve
normal yollardan ihtiyacın karşılanabilmesi, zararlı ve tehlikeli durum-
lardan sakınabilme çareleri gösterilmelidir. Bu çarelerin sosyal ve ahlâki
değerlere uygun olarak neler olduğunun tesbiti önemli bir konudur. Şu-
nu üzülererek ifade etmek gerekir ki, yetişkinlerin az olmayan bir kısmı
da bu konuda bilgisiz ve ilgisiz bir tutum ve davranış içinde bulunmakta-
dır. Üstelik çocuğun ve yeni gencin çevresinde cinsiyet konularında tah-
rik edici niteliği bulunan oldukça fazla sebepler vardır. Günümüzde ma-
alesef cinsiyetle ilgili hususlar tam manasıyla ortalığa dökülmüş durumdur.
Çocuğun bu konudaki merakını erken uyandıran, yeni genci tahrik
eden pek çok yayın ortaya çıkmıştır. Gazetelerden bir kısmı okunmak
için değil âdetâ seyredilmek için yayınlanmaktadır. Cinsî duyguların
kontrol edilebilmesi şöyle dursun aksine cinsî özgürlüğün mutlu bir ha-
yat için gerekli olduğu fikrinin propagandası yapılmaktadır. Dünyada
özellikle 1960 lardan itibaren başlayan ve ülkemizi de etkileyen cinsî öz-
gürlük akımı ve sonuçlarını Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu şu satırları ile
tesbit ediyor: «Cinsel yaşamı sergileyen milyonlarca satan seks dergileri
ortalığa döküldü. Hiçbir sınırlama tanımayan cinsel özgürlük, yaşamın
tek amacıymış gibi sunuldu... Cinsel istekler ve tutkular insan ilişkile-
rinden ve sevgiden ayıklanarak sergilendi. Cinsel yaşamda sorumsuzluk,
bencillik ve sınırsızlık dolaylı olarak özendirildi. Bununla birlikte evlilik
kurumu cinsel doyumun sağlandığı bir yer olarak değil, cinsel istekleri
körelten bir ilişki olarak gösterildi. Bilimsel kılıfa büründürülerek pa-
zara çıkarılan yeni cinsel anlayış aydınlar arasında bile yandaş bulabil-
di... Cinsel dürtüler tam doyuma ulaşınca ruhsal hastalıkların ortadan
kalkacağı gibi yanlış görüşler ortaya atıldı. Ruhsal bunalımların önemli
bir bölümünün kişinin cinsel çatışmalarından kaynaklandığı doğrudur.
Ancak, hiç bir kurala uymadan cinsel yaşam süren kişilerin ruh sağlık-
larının yerinde olduğu söylenemez... Cinsel yaşam insancıl değerlerden
ayrı düşünülemez. Cinsellik sevgi ile bütünleştiği zaman mutluluğu sü-
rekli kılabilir.»⁽⁵⁾

(4) Theodor Reik, «Sevgi ve Cinsellik Ayrı Şeylerdir», A. Krich (ed.), **Aşkın Ana-
tomisi**, (Çev: Mehmet Harmancı) İst., 1983.

(5) Atalay Yörükoğlu, **Gençlik Çağı**, Ankara, 1985, s. 51 v.d.

BİR EĞİTİM PROBLEMİ OLARAK CİNSİYET EĞİTİMİ

Çocuk ve yeni gencin cinsî eğitimi bakımından zararlı olan bu çevre şartları tabiidir ki köklü eğitim politikalarının uygulanması suretiyle ve devlet gücü ile ortadan kaldırılabilir. Bununla beraber ana-baba olarak öğretmenler olarak yetişkinlere büyük görevlerin düştüğünü tekrar ifade etmeliyiz.

Cinsiyet eğitimi meselesi her zaman tartışma konusu olmuştur. Konunun hususiyeti sebebiyle bazıları böyle bir eğitimin okulda verilmesinin karşısına çıkmışlardır. Buna karşılık bazıları da bunun diğer konular gibi okulda serbestçe anlatılması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Problem günümüzde de tartışma konusudur. Ne yazık ki orta bir yol henüz bulunabilmiş değildir. Cinsî eğitimin serbestçe verilmesini isteyenler bunun nasıl yapılabileceğini açık seçik ortaya koyabilmiş değildirler. Türkiye'de, milletin değerlerine uygun bir cinsî eğitim nasıl yapılabilir sorusuna tutarlı bir cevap henüz bulunabilmiş değildir. Ne var ki, eğitimcilerin, çocuk ve gencin içinde yaşadığı bütün şartları göz önünde bulundurarak ve polemik yapmadan bu meselenin çözümü için gayret göstermeleri gerekmektedir. Ancak, problemin iyice anlaşılması ve çarelerinin bulunması yolunda gerekli ciddi gayretlerin gösterildiği söylenemez. Yine önceki tartışma ve anlaşmazlık havası içinde herkes kendine göre doğru kabul ettiği bir fikri savunmakta ve buna uygun bir tutum içine girmektedir.

Bizim burada yapmak istediğimiz meseleyi hemen çözüverecek ve herkesi memnun edecek bir reçete vermek değildir. Amacımız, problemin varlığını ve önemini hatırlatmak, çareleri konusunda düşünmek ve özellikle eğitimcilerin ve diğer ilgililerin problem üzerinde ciddiyetle düşünmelerini sağlayabilmektir.

Cinsiyet eğitimi söz konusu olduğunda probleme şu sorunun cevabının araştırılması ile yaklaşmak gerekir: Cinsiyet eğitimi konusunda kime, neler, nasıl, nerede ve kimler tarafından verilebilir? Bu soruya genel olarak şöyle cevap verilebilir: Fert ve cemiyet açısından husûsîlik vasfı bulunan bu konu ile ilgili hususların serbestçe toplum içinde konuşulması pratik bakımdan mümkün olmamaktadır. Bu sebeple bulûğ döneminden önce anne ve çocuk arasında çocuğun sorularına mâkul cevaplar verme şeklinde olabilir. Bunun tutarlı olabilmesi için de öncelikle annelerin bu konuda eğitilmeleri gerekmektedir. Okulda sınıf huzurunda cinsiyet konusunda yapılacak konuşmalar veya dersler Türkiye şartlarında mümkün olamaz, yararlı olamaz. Üstelik çocukların cinsî gelişimi se-

viye bakımından aynı değildir. Okulda ancak fert olarak çocuğun müraعاتı halinde bir rehber öğretmen veya okul psikoloğu arasında konuşulup problemlere çözüm aranabilir. Çünkü cinsiyete ait konular kişiye özel bir karakter taşımaktadır; toplum içinde alenî bir şekilde ele alınması eğitimde disiplinin zedelenmesine, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin lâubâli bir ortama kaymasına yol açabilir.

O halde bu konudaki eğitim dolaylı olarak yapılabilir. Okullarda bu konularda yetişmiş rehber öğretmen veya okul psikoloğu, gözlemlerine dayanarak öğrencilerin bu konudaki problemlerini tesbit edip husûsiliğine ve ciddiyetine uygun bir biçimde çözmeye çalışabilirler. Geleneğimizde bilindiği gibi köy, kasaba ve küçük şehirlerimizde sağdıç ve yenge vasıtasıyla evlilik öncesi gençlere bu konuda bazı bilgilerin aktarılması tarzındaki uygulama şimdi bile bazı yerlerde devam etmektedir. Bundan ilham alarak günümüzde konunun husûsilik ve ciddilik vasıflarına uygun bir eğitim tarzı düşünülebilir ve gerçekleştirilebilir.

Çocuk ve genci bu konuda en çok etkileyen çevresinde olup bitenlerdir. Yetişkinlerin tutum ve davranışları her konuda onlara rehberlik edecektir. Her şeyden önce çocuk ve gence cinsî duygularını kontrol edebilmesi telkin edilmeli ve çevre şartları buna uygun hale getirilmelidir. Çocuk ve gencin sağlam bir karakter ve beğenilir bir şahsiyet geliştirebilmesi duygu ve davranışlarına iradesiyle hakim olmasına bağlıdır. Bunu bilerek ve isteyerek yapabilmelidir ve şüphesiz eğitimin gayesi de bu olmalıdır.